

U Srbiji se pod ribnjacima nalazi oko 14.000 hektara (od kojih su 14.000 hektara šaranski, a samo na 14 hektara su pastrmski ribnjaci). Međutim, od ukupnog broja, čak 20 odsto šaranskih ribnjaka je zapušteno i nalazi se van upotrebe. Na površini od oko 11.000 hektara ribnjaka koji su u funkciji, godišnje se proizvodi 12.500 do 15.000 tona ribe. Od toga oko 11.000 do 13.000 tona je šaranska i od 1.500 do 2.000 tona pastrmska riba.

-Iako je proizvodnja ribe u poslednjoj deceniji povećana dva do tri puta i dalje se, zajedno sa količinom ribe koja se izlovi iz reka i jezera, podmiruje manje od 30 odsto potreba za domaćom ribom u Srbiji, dok se više pod 70 odsto uvozi (morske i slatkovodne ribe). Za razliku od rastućeg uvoza, izvoz je simboličan i poslednjih godina se kreće te oko nekoliko stotina tona - kaže profesor Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu dr Zoran Marković.

-Potencijal Srbije za povećanje proizvodnje ribe je ogroman, pre svega, u šaranskom ribarstvu. Trenutno u Srbiji postoje četiri fabrike hrane za ribe, sa potencijalom ukupne proizvodnje preko 40.000 tona (prošle godine je proizvedeno samo 11.000 tona). Treba istaći i to da više ribnjaka u Srbiji od pre nekoliko godina realizuju jednu od najsavremenijih tehnologija gajenja šarana u Evropi, koja se bazira na korišćenju ekstrudirane hrane, a Srbija je i jedna od retkih zemalja u kojoj se radi na programu selekcije familija šarana, čime se stvara osnov za proizvodnju kvalitetne selekcionisane mlađi - navodi Marković.

Evropska unija je najveći uvoznik ribe na svetu (40 odsto uvoza se ostvaruje u njoj). Ona godišnje uvozi 1,65 miliona tona, a izvozi svega 100.000 tona, tako da postoji odličan potencijal za plasman ribe iz Srbije u države EU. Da bi se i ostvario taj izvoz neophodno je da se šaran, kao glavni izvozni proizvod preradi (filetira, odimi, upakuje...) i plasira na evropsko tržište, za šta je neophodna pomoć države kroz podsticajne mere kroz unapređenje proizvodnje na postojećim ribnjacima. Pored šarana, kao glavne vrste, svakako ne treba zanemariti i ostale vrste koje se proizvode u Srbiji: kalifornijska pastrmka, potočna pastrmka, beli amur, beli i sivi tolstolobik, som, smuđ...

Inače, proizvođači riba u Srbiji stalno se sukobljavaju sa podređenim položajem u odnosu na ostale grane poljoprivrede, jer nema podsticajne politike za proizvodnju, preradu i marketing ribe. Ipak, u poslednjih nekoliko godina, zahvaljujući aktivnostima Grupacije za ribarstvo PKS, kao i donošenju nekih novih zakona i pravilnika, desile su se pozitivne promene odnosa nadležnih institucija prema ribarstvu Srbije. Jer, ono je preneto u nadležnost ministarstva poljoprivrede Srbije, hrana za ribe je oporezovana sa osam, umesto 18 odsto... Ali, i dalje je prisutno niz problema, jer se naknada za korišćenje voda obavlja po kilogramu prodane ribe, što je destimulativno. Predlog je da se plaćanje obavlja preko korisne proizvodne površine

šaranskog ribnjaka. Još uvek je prisutno puno problema u sprovođenju postupka davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, pa je potrebno definisati „uslovno grlo“ za ribnjake, odnosno za farme na kojima se obavlja gajenje šarana.

Profesor dr Miroslav Ćirković sa novosadskog Poljoprivrednog fakulteta je predlaže da se voda plaća ne samo po kvantitetu nego i prema kvalitetu kao i da je neophodno da cena koštanja vode bude simbolična. Naveo je primer da je Hrvatska ukinula plaćanje vode ribnjacima.

Branislav Gulan